

7 клас

Заданне 1. Указаць колькасць гукаў у прапанаваных сказах. (Максімальная колькасць балаў – 7; 1б. за кожны адказ)

Сказ	Гук	Колькасць
1) Каласок да каласка - і зараз жа снапоў сцірта.	[с]	
2) Горш, калі баішся : і ліха ж не мінеш, і надрыжышся.	[ш]	
3) Без галавы, што без рук.	[а]	
4) Не адцягнеш, як ката ад мышы.	[т]	
5) Людзі і сякерай голяцца, а мы і брытвай не ўмеем.	[j]	
6) Калі дзед - ёсць б і абед, няма дзеда - няма і абеда.	[д]	
7) Не скачы на высокія горы, бо на нізкія сядзеш.	[с]	

Заданне 2. Замяніце фразеалагізмы дзеясловам у неазначальнай форме. (Максімальная колькасць балаў – 5)

Аддаць жыццё –

Біць лынды –

Блытацца пад нагамі –

Мазоліць вочы –

Кляваць носам –

Зарубіць на носе –

Заданне 3. Вызначыць сінтаксічную ролю неазначальнай формы дзеяслова ў сказах. (Максімальная колькасць балаў – 5; 1б. за кожны правільны адказ)

1. Няхай паслужыць мне здароўе, як пілігрыму кій дарожны.

2. Камандзір перадаў загад спыніцца.

3. Хату зрабіць – не скрыпку збіць.

4. Алёша падаў знак падрыхтавацца.

5. Пасля абеду Галынскі лёг адпачыць і прачнуўся толькі ноччу.

Заданне 4. Утварыце ад дзеясловаў дзеепрыметнікі, дзеепрыслоўі, абазначце суфіксы. (Максімальная колькасць балаў – 7)

Прынесці –
Абклеіць –
Прыдбаць –
Вызваляць –
Зжаць –
Змалоць –
Зазелянець –

Заданне 5. Вызначце, якім шляхам утвораны словы і ад якіх.
(Максімальная колькасць балаў – 8)

Высока _____, навекі _____, назаўсёды _____,
 двойчы _____, па-мойму _____, моўчкі _____,
 навостраны _____, пакруціўшы _____.

Заданне 6. Ад прапанаваных слоў утварыце зборныя назоўнікі. Запішыце і графічна абзначце словаўтваральны сродак. *(Максімальная колькасць балаў – 6)*

Колас -	Студэнт-
Птушка -	Корань -
Ліст -	Дзеці -

Заданне 7. Размяркуйце прыведзеныя назоўнікі па ліках:

а) маюць форму толькі адзіночнага ліку _____

б) маюць форму толькі множнага ліку _____

в) маюць форму і адзіночнага, і множнага ліку _____

Мора, апілка, думка, золата, насенне, малако, дэбаты, азёры, дзверы,
 сані, радасць, фінансы, вароты, падзеі, жалеза.

(Максімальная колькасць балаў – 7,5; 0,5б. за кожнае правільнае слова)

Заданне 8. Перакладзіце на беларускую мову. *(Максімальная колькасць балаў – 5; 1б. за кожнае правільны выраз)*

Клюквакрупнее брусники –

Жениться на хорошей девушке –

Смеяться над бездельником –

Беспокоиться о детях –

Платье к лицу -

Заданне 9. Знайдзіце лішнія слова ў ліку пералічаных і растлумачце свой выбар. *(Максімальная колькасць балаў – 3)*

Дактыль, ямб, метафара, харэй, анапест, амфібрахій.

Заданне 10. Запоўніце пустыя клеткі.

(Максімальная колькасць балаў – 6; 1б. за кожнае правільнае слова)

Назва твора	Аўтар	Парсонаж	Мастацкі змест	Жанр
		Серж	Бацькі і дзеці: праблемы гуманнасці, высакароднасці, сумленнасці.	Аповесць
	Янка Купала	Гусяр	Праблема мастака і мастацтва ў жыцці народа	
“Салодкія яблыкі”		Тонік, Арсенік	Вайна праз прызму дзіцячага ўспрымання	

VII клас

1. Пабудуйце разбураны Памылкай Памылкаўнай верш. Запішыце ў свабодным слупку правільны варыянт верша.

кніга – нібы папялушка, Кніга – з крыламі... Бы птушка, кніга – лепшы наш дарадчык, Вучыць – нібыта выкладчык, пра жыццёвыя праблемы... што ў вышыні кліча нас; што вядзе нас на Парнас... настаўляе – як настаўніца, з кім не грэх парадзіцца (М.Курыла).	
---	--

2. Запішыце верш, устаўляючы прапушчаныя словы, літары і раскрываючы дужкі.

Сакавіцкі матыў

Сакавік такі дзівосны
ў краі соснаў і бяроз:
сонца днём, а (ў)ноч н..злосны
заяўляецца маро..
Пацяплее – і над полем
_____ зазвініць,
ручайкі пачнуць (па)волі
на прыгрэве гаманіць.
І на сонечным у..леску,
абудзіўшыся ад сн.,
ўзыдуць першыя _____
прывітаць сваю вясну (В.Жуковіч).

3. У дужках побач з фразеалагізмам пастаўце лічбу 1, а побач з прыказкай – лічбу 2.

Выйсці сухім з вады (), запас бяды не чыніць (), адклад не ідзе ў лад (), душа ў душу (), як гукнеш, так і адгукнецца (), зарубіць на носе (), ваўкоў баяцца – у лес не хадзіць (), куды Макар цялят не ганяў (), на адной назе (), па абедзе госць едзе ().

4. Хто з дзяўчынак напісаў усе словы без памылак? Словы, якія напісаны з памылкамі, выпраўце і запішыце правільна.

Вольга: жэрдка, чарствы, дэталі, катат. _____

Даша: тунель, шынэль, Зеўс, ветэран. _____

Каця: ацэнка, эпас, эўрыка, экзэмпляр. _____

Марына: кафэ, кашнэ, пікэ, камюнікэ. _____

5. Зрабіце марфемны разбор слоў.

Мацнеюць , фалькларыст , чароўны , восеньскі , травяністым , ельнічак , па-летняму , пабудаваны .

6. Па лексічным значэнні вызначце словы-амонімы. Занішыце іх.

А) Дзеянне, скіраванае на дасягненне якой-небудзь мэты.

Каштоўная папера. _____

Б) Яма, утвораная ад разрыву снарада, міны.

Маладая варона. _____

В) Грыб.

Вадкасць, якая выкарыстоўваецца для змазвання пашкоджаных участкаў скуры. _____

Г) Збожжавая культура.

Гнойнае запаленне павека. _____

7. Перакладзіце з рускай мовы на беларускую.

Защита мира - _____, насыпать песка - _____,

капли дождя - _____, сугроб снега - _____,

уборка урожая - _____, копия документа - _____,

в конце мая - _____, сила удара - _____,

колёса комбайна - _____.

8. Устаўце прапушчаныя словы ў прыказкі і прымаўкі.

1) Студзень – году пачатак, зіме _____.

2) Прыйдзе люты – спытае, як _____.

3) Сакавік часам снегам сее, а часам _____.

4) Красавіцкі ручай зямлю _____.

5) Мокра ў маі – будуць пышныя _____.

6) Чэрвень не гуляе – ураджай _____.

9. Выканайце заданні літаратурнай віктарыны.

* З якога твора героі? Хто аўтар?

1. Базыль, Грышка. _____

2. Кастусь, дзед Агей. _____

3. Міця Бокуць. _____

* Пазнайце героя па партрэце і ўспомніце прозвішча аўтара і назву твора, у якім ёсць такі герой.

Нерухомым позірам ён углядаўся ў блакітнае неба, нібы прыслухоўваўся да былых сваіх думак: аб нянавісці, аб помсце. Застылы твар стаў калючым, суровым, нібы пражыў... доўгія дзясяткі год, усё перажыў, усё пабачыў на свеце.

* Якія з пералічаных казак адносяцца да літаратурных?

“Разумная дачка”, “Чужое багацце”, “Зачараваная гаспадарка”, “Лёгкі хлеб”, “Залаты птах”.

* Адкажыце на пытанні.

1) Да якога жанру адносіцца твор “Нарач”? _____

2) У герояў якой казкі быў паганы звычай: не карміць старых бацькоў? _____

3) Як называецца сугучнасць канчаткаў вершаваных радкоў? _____

4) Як называецца самы напружаны момант у творы? _____

7 клас

1. Перакладзіце на беларускую мову.

Отстаивать позицию –
показывать пример –
засаливать огурцы –
нанизывать бусы –

(2 б)

2. Знайдзіце лішні дзеяслоў у наступных радках:

а) імкнуся, думаюць, прачнуўся, разважаеш;
б) выпраўляць, вітацца, спазніцца, трымаць;
в) прачытайце, выказвайцеся, кіньце, адрэжце.

(3 б)

3. Спішыце сказы, раскрыўшы дужкі.

1) Урок (не) закончаны.
2) Заданне (не) закончана.
3) Посуд (не) памыты.
4) Ваза (не) памыта.
5) Бульба (не) падсмажаная добра.
6) Бацькоўскія наказы (не) забыты, мы помнім пра іх.

(3 б)

4. Складзіце сказы з фразеалагізмамі:

Вочы калоць, даць пытлю, гайкі закручваць, жывая душа, каторая пара.

(5 б)

5. Запішыце 5-6 дзеепрыметнікаў, якія можна спалучыць з назоўнікамі *твар, адзенне, валасы*.

(5 б)

6. Спішыце і пастаўце націскі ў словах.

Выпадак, гліняны, дачыста, квартал, крыху, мабыць, рэмень, садавіна, таварышы.

(прав. адказ – 0,5 б)

7. Складзіце з прапанаванымі слвазлучэннямі сказы, каб атрымаўся звязны тэкст на тэму “Мая Радзіма – Беларусь”.

Багатая гісторыя, слаўтыя продкі, духоўная спадчына, павязь пакаленняў.

(да 5 б)